

Nro. 7. és 8.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken October 12-dik napján, 1810-ik

Béts. Ch. esztendőben. ersity Library Cluj

Béts.

A' Felséges Urunk és Aszszonyunk Belső Aus-
triafelé való utazások felől, tudósítások érkeztek
Stiriából. Ezek szerint a' múlt hónap' 18-kán
értek ő Felségek Stiriának határaitra, Wildalpeu-
be. Az nap és a' következő napon halászat-
tal és zerge (vad ketske) vadászattal töltötték ide-
jüket, mellyeket az Admonti igen érdemes Ab-
bás tartott az ő Felségek kedvéért. Mind kettő
ő Felségeknek nagy gyönyörüségekkel ment vég-
hez. Ő Felségek drága keresztel és gyűrűvel mélt-
oztattak megajándékozni a' tisztelt Fő Papot.
Sept. 20-kán tovább indultak ő Felségek Eisen-
arzt felé. A' Reiflingi és Hiflauri vízi rostélyokat
(mellyekkel a' vizen lejövvő fát kifogják (Rechen)

megszemlélték, a' melly utolsó helynél nagy tisztelettel fogadták ő Felségeket a' magok módjok szerént a' Bányászok. A' következett napon az értzbányáknak megnézegetésekkel töltötték idejüket, 's oda való kimenetelek közben azon úgy nevezett Császár' asztalát is megnézték ő Felségek, mellyet itt egy igen szép helyen még a' halhatatlan emlékezetű Maria Thrésia', a' Felséges Urunk nagy anyja' számára, készítettek volt. Az nap délután *Leoben* felé tovább indultak, a' hol 22-dikben reggel az ott lévő nevezetesebb épületeknek és institutumoknak megnézegetésben foglalatoskodott Császár ő Felsége, 's a' honnét végezetre, minckutánna Mária Császári Fő Hertzegaszszony, a' ki Felséges Szülőit eddig elkísérte, azoktól elválván Béts felé vissza indult volna, útjokat *Judenburg* felé tovább folytatták ő F.gek, a' hol a' Kaszármákat, betegek' házát, élésmagazinumokat, Tanátsházat, oskolaépületet megnézegetni, 's azoknak és a' falusi és városi lakosoknak állapotjuk felől gondosan tudakozódni, méltóztattak. Kegyesen elfogadta Császár ő Felsége a' *Judenburgi* Kerületben találtató kövek' és plánták' gyűjteményét, 's az ugyan ott lévő ruházat és egyéb szokásbéli tárgyaknak lefestett példazmányait, mellyek ott ő Felségének béajánlottak. Az elsőket Bétsbe a' maga Természeti-Kabinetumába hozattatni parantsólta ő F.ge. A' következett napon *Stiriának* ezen részét elhagyván, *Karinthia* felé tovább indultak, hogy kegyes jelenlétekkel ezt is szerentséltessék ő Felségek, a' honnét *Stiriába* ismét vissza tervén, 30-dikban *Graeczbe* értek ő Felségek, a' hol a' Mágistratustól és egy kiválasztott Polgárigyüleke-

zettől az örvendezésnek és tiszteletnek leg eleve-
nebb kinyilatkoztatásával fogadtatván, a' város-
ba egy gyözedelmi kapú alatt tartották bémenete-
leket. Az utzákon és piatzokon mindenütt az ő
Felségeket látni kívánó sokaságtól vétettek kö-
rül ő F.gek, a' melly az ország leg jobb atyját
és leg kedveltebb anyját tiszta szabad szívből
származó, szünet nélkül való *éljen* kiáltással tisz-
telte. Még az nap audientziára botsátották ő
F.gek magok eleibe a' tartomány és város Elöl-
járóit.

Néhai Medgyesi *Somogyi János* Magyar Or-
szági Pro-Cancellarius megbódogúlt Úr Eö Ex-
cellentiajának nagyra született fiát Medgyesi *So-
mogyi József* ifjú urat, Cs. K. Kamarást, Tek. Ne-
mes Vass Vármegyének egyik érdemes Vice No-
tariusát, mind tulajdon talentomira, és jeles ma-
ga viseletére, mind főképen megbódogúlt édes
attyának tündöklő érdemeire és hasznos szolgál-
taira való tekintetből, a' Fels. Kir. udvari Ma-
gyar Cancelláriához, *honorarius Concipistának*
resolválni méltoztatott Fels. Urunk.

Az 1800-ban kiadatott öt forintos Bankoczé-
dulákra nézve olyan Felséges Rendelés jött-ki,
hogy ezek még tsak a' jövő Januarius' végéig fo-
rogjanak közkézen; Februarius 1-ső napjától fog-
va Julius utolsó napjáig tsak a' Bankó-Kassákba
váltattassanak-bé; ezen időszakasznak eltelése
után pedig, u. m. a' jövő 1811-dik esztendő' Au-
gustusának 1-ső napjától fogva számlálván, azon-
túl bé se váltattassanak;

Felséges Urunknak ilyen Pátense jött-ki: —

„Mi Első Ferentz, s. a. t. Minthogy az 1788-
dik esztendő'től fogva, mikor az eddig fennállott

közönséges Vámlaistrom törvényesen meghatározott, a' kereskedés más útra tért, és az eladó portékáknak mindenféle árrokat fontos változás érte: errenézve mi a' jelenvaló időbéli környülállásokhoz és a' Státus állapotjához mérsékeltetett Vám-Laistromnak béhozattatását jónak lenni találtuk, oly véggel különösen, hogy az által önnön szerzeményeink, a' hazai szorgalmatosság, és kereskedés, minden módon még hathatósbabban buzdittassanak, és segittessenek. Azon Rendelések, mellyek által 1784-től és 1788-tól fogva minden külső országi nem elkerülhetetlenül szükséges portékák a' kereskedésbéli tárgyak közzül kivételtőltek, jó következésseik által a' magok hasznokat meg mutatták. Ehezképpest meghatároztuk, hogy ezen Rendeléseknek további fenntartattatásokat ne' tsak szorossan megparantsóljuk, hanem azoknak, a' belső boldogságnak előmozdittatása és a' nemzeti gazdagságnak feljebb való emeltetése végett, még jobban kiszélesítsük. Hogy azonközben ezt a' szélesen kiterjedő, sok águbogú, öszszebonyolodott, 's a' Státusnak és magános embereknak hasznokhoz illy sokféleképpen befolyó nemzeti gazdálkodást annál hamarabb lábra állithassuk, 's annak még is minden részeit érett megfontolással való tökéletességre vitessük, úgy intéztük-el a' dolgot, hogy ez az új Vám-Laistrom, systemaszerént való rendel részenkent dolgoztattatódjon-ki, mindenik rész különösen terjesztetődjön helybehagyás végett előnkbe, 's mint törvény is, éppen ezen módok szerént vétetődjön munkába. Minthogy pedig már most ennek egy leg fontosabb része, a' melly t. i. az úgy nevezett Matérialista és Fű-

szerszám portékákat illeti, tökellelességre vite-
 tett, és egy különös Patensben magánosan is ki-
 nyomtattatott, tehát ez a' közönséges megtartás
 végett kihirdettetik, olyan hozzá adással, hogy
 mihelyest a' megjobbított Vám-Laistromnak több
 részei is a' mi Felséges helybehagyásunk által tö-
 kellelességre vitettetnek, a' közönséges megtarta-
 tás végett azonnal kihirdettessenek. Ehez kép-
 pest rendeljük: — 1) A' Vám-Laistrom jelenlévő
 részének a' Materiálista- és Fűszerszám-porté-
 kákra' nézve, 's minden Vámoknak e'szerént va-
 ló fizettetések, a' folyó 1810-dik esztendő Okto-
 berének 1-ső napján el kezdődik. — 2) Minden
 czen új Laistromban meghatározott, és min-
 den több, az 1788-dik esztendőben rendeltetett,
 kivitelért és béhozásért fizetődött, és, a' Matéria-
 lista 's Fűszerszám-portékákat kivévén, még to-
 vább is fennmaradandó vámok, valamint közön-
 ségesen minden általvitettetésért fizetendő adók,
 a' kölső országokkal való kereskedéshez alkal-
 maztatott *Conventzionális* pénzszerént vétetnek
 és tétetnek-fel. — 3) Lefizettetések ellenben mind
 ezeknek a' vámokban nem *Conventzionális* pénz-
 ben kívántatnak, hanem *Bankoczedula-bé-váltó*
Czedulákban, mivelhogy ezek, az ezen 1810-dik
 esztendő Februariusának 26-dik napján költ Pá-
 tensünk szerént éppen *Conventzionális* pénzt je-
 lentvén, arra vagynak határozottatva, hogy azok-
 kál a' közönséges adónak egy része fizetődjön.
 — 4) Ezen ilyen *Béváltó czedulákkal* való vám-
 fizetés alól mindazonáltal kivétetődnek az olyan
 vámfizetések, a' mellyek nem telnek annyira,
 mint a' leg kisebb *Béváltó czedulának* betse. Az
 ilyen fizetéseknek *Bankoczedulában* kell esni, az

itt következő 5-dik cikkelyben meghatározatódó mérték szerént. — 5) Azon időpontig, míg a' Béváltó Czédulák az a' végre kineveztetett Bankoczédula-bé-váltó és el-törlő Deputatzió által közkézre botsáttatnának, mind a' Materiálista és Füszerszám-portékáért való, mind pedig az egyéb régi vámot, a' folyó 1810-dik esztendő Februariusának 26-kán kijött Patensben meghatározatott mérték szerént, t. i. úgy kell fizetni, hogy valameddig a' *Cursus* 300-nál jobb nem leszen, mind addig 100 Conventzionális forintokért, Bankoczédulában 300 forintokat kell letenni, a' melly mérték, mihelyest egyszer a' *Cursus* 300-nál jobb leszen, időről-időre meghatározatik, hanem 300-nál feljebb való *corsus* szerént tsakugyan soha nem tétetődik. — 6) Addig, míg a' Béváltó czédulák közkézre botsáttatnának, ezen új vámfizetés' módja szerént kell fizetni nem tsak azon portékákért mellyek Oktober' 1-ső napjától fogva a' mi minden örökös tartományainkból kivetetnek vagy béhozattatnak, hanem azokért is, mellyek a' vámmagazinumokban még vámfizetés nélkül találtatnak. — 7) Azokat a' különös vámokat, mellyek a' mi 1803-ban Aug. 27-dikén költ Patensünk szerént a' czúkorra és csokoládébabra határozattak, tsak egyszeresen kell fizetni Bankoczédulával mint eddig. Az ugyan ezen két féle árúportékákra a' vámlaistromban vetteté levő vámokat ellenben a' jelen való Pátens 3-dik és 5-dik cikkelyei szerént. — 8) A' folyó 1810-dik esztendő Oktoberének 1-ső napjától fogva, az 1803-ban Oktob. 3-kán, az 1805-ben Febr. 7-kén, és 1808-ban Aug. 11-kén költ Udvari Dekretomok által rendeltetett 's Kerülő irások által kihirdet-

tetett vámfizetések' módjai is, mellyek szerént t. i. némely vámok egészszen, mások tsak felerészint, vagy conventzionális pénzben fizettettek, vagy pedig 100 helyett 200 fizettetett, így szintén az 50 p. *Cento* hozzáadás is, eltöröltetnek. — 9) Mind azokra a' portékákra nézve pedig, a' mellyekért a' jelenvaló és az 1788-dik esztendőbéli Vám-Laistromokban, a' bé, ki, vagy általvitelelt való vámfizetés, nem a' portékáknak massájok, sokaságok, vagy terhek, hanem forintszerént való betsek szerént van kimérsékeltetve, 's a' melly portékáknak betseket a' vámfizetők nem conventzionális pénz, hanem a' Bankóczéduláknak közönséges mennyiségek szerént kötelesek bémondani, rendeljük, hogy az ilyen portékákért való adót tsak a' Bankóczéduláknak egyszeres betsek szerént kellessék fizetni. — 10) Minden egyebekre nézve megmaradnak az 1788-béli Patensben meghatározottatott vagy azólta egyen-egyen kiadatott rendelések. — 11) Végezetre a' Magyar Ország és a' Német örökös tartományok között folyó kereskedésre nézve, Horváth és Erdély országokra is ugyan azon rendelések terjesztetnek ki, a' mellyek az 1788-béli közönséges Vám-Laistromban tsak Magyar országra nézve voltak meghatároztatva, 's a' melly mostanában ezeknek természeteti és mesterségi szerzeményeikre is kiterjesztetik. — 12) Mind azokat a' vámokat pedig, mellyek a' Magyar Harmintzad' Laistroma szerént, Magyar, Horváth, és Erdély Országoknak a' Német örökös Státusokkal való kereskedésekre rendeltetve vannak, tovább való határozásig tsak Bankóczédulában kell egyszeresen fizetni:

hanem ellenben ezen vámokra nézve az 50 p. Centó hozzáadás nem töröltetik-el. — “

„ Ferentz.

Nagy Britannia.

A' Párisi *Monitör* a' Londoni *Statesman* nevű Ujságból néhány tikkelyeket adván-ki, jegyzéseket vetett utánnak. Mind ezek mind azok e' képpen következnek: —

London, September' 17-dikén.

Az Országlószék tudósított Portugalliából *Almeida* váránok kapitulációja felől. Ez, rettenetes történet által okoztatott. A' leg nagyobb puszkaporos magazinum fellobbanván, 500 embereket ölt-meg. Meg is sebesedtek sokan, kik között van Generális *Cox* is. (*)

Mondják, hogy a' *Romana* vezérlése alatt levő *insurgens* sereg, *Mortier* által megverettetett volna,

Mi már megjegyeztük, hogy a' *Buenos-Ayresi* czivódásoknak, mellyek az ott felállott *Junta* és a' régi Országlószék tagjai között támadtak, az a' vége lett légyen, hogy a' *Junta* ezeket a' volt *Vice-Királyal* egyetemben, hajóra ültetvén, *Spanyol országba* haza küldötte. Nékünk ezen történetfelől már érkeztek környülállásosabb tudósításaink is, de nem tartjuk szükségesnek kihirdetni őket. Mind ezekből úgy ítélnünk, hogy a' *Junta* fenn akarja tartani a' maga függetlenségét, akár mi légyen is annak a' következése. De megtörténhet ellenben, hogy a' *Kadixi Spanyol Junta* is szükségesnek találja részéről ítélni, hogy a' *Rio-de-la-Platai* változásokra nézve is egy olyan hathatós *proklamáció*t tétessen

közönségessé, a' milyent a' Caraccasi változá-
sokara nézve közönségessé tétélett, azért, hogy
nem akart függeni az anya ország' Kormányzszé-
kétől.

Tegnap magános tudósításaink érkeztek Pe-
tersburgból, a' mellyek nagy megilletődést okoz-
tak ott azon hír által, hogy *Bernadotte*, Svétziai
Koronaörökös Hertzeggé választatott, attól fél-
vén közönségesen, hogy a' Frantzia Országlószék
azt fogja kivanni, hogy az Orosz Birodalom ad-
ja vissza Svétziának azon tartományokat, mel-
lyeket ettől az utolsó háború alatt elvett; a' Mi-
nisteriumban is változást vártak. Az a' rendelés
melly szerént a' Gróf *Kamenski* armádiájához 15
ezer embernek kellett volna a' Duna felé útnak
indúlni, leg alább mostanában megmásoltatott (**)

A' Párisi Monitör jegyzesei: — „(*) Nem
igaz, hogy Generális *Cox* megsebesedett volna.
Semmi baja nints. — „(**) A' Princz *Pontecor-
vo* Svétziai Koronaörökössé lett választatása, a'
reménségnek nagy mezeje az Anglusokra nézve.
Haszontalan reménség! Ez a', sem a' Frantzia sem
az Orosz Császár által nem reménlett történet,
nem fog hidegséget okozni közöttök. Finnlan-
diát az Orosz birodalomnak engedte Svétzia. E'
már most Orosz tartomány; 's ennek elnyerése
egyik azon hasznok közzül, mellyeket ez a' nagy
birodalom, a' Frantzia birodalommal való ösz-
szeszövetkezésből vett. Finnlandiára szüksége
volt az Orosz birodalomnak a' kerekedségre néz-
ve. Gróf *Kamenskinek* elegendő fegyveres népe
van, a' végre, hogy a' Duna mellett elfoglalt tar-
tományokat megoltalmazhassa. Ha *Sándor Csá-
szár* illendőnek találándja azt, hogy oda újabb

seregeket küldjön, ki akadályoztathatja-meg őtet abban? *Napoleon* Császár bátorságos az Orosz Birodalom' részéről; éppen ilyen bátorságos az Orosz Birodalom is a' Frantzia Birodalom' részéről. Mi örvendünk, hogy alkalmatosságunk van ezen nyilatkoztatást tenni, minthogy tizenöt napoktól fogva tsak a' hadakozásról beszélnek Európában. Ezt tsak azért hirdetik szántsándékkal, hogy az Anglus népben új bátorságot és új reménséget gerjeszthessenek, az eránt, hogy a' maga mostani szomorú állapotjából még kimenekegkedhet. A' Frantzia seregek által a' Meklenburgi tartományokban tétetődő mozgások tsak arra valóók, hogy az Anglusok' titkos kereskedése gátol-tassék. Azt mondottuk feljebb, hogy a' Princz Pontecorvo Svétziai Koronaörökössé lett választása váratlan történet lett volna. A' Svétziai Király és nép őtet szabad akarattal, Anglia és az ánglus-gondolkodású Király (*Gustavus Adolphus*) eránt viseltető gyűlölségből választották, a' ki a' maga Koronáját, Anglia' tébolyodott és dühösködő politikájának feláldozta, és most at-tol mint mindenkór, a' maga szerentsétlenségében elhagyatott.

Ezen kérdésre nézve: Mitsoda reménség lehet Fr. országnak Angliával lehető megbékélléséhez? ilyen jegyzéseket olvasunk egy közönséges levélben: —

„Midón ezen esztendőben Mártzius 19-dikén a' Parlamentom Alsó Házában az Ország' finántziájának állapotja felett folytak a' tanátskozá-sok, azt jegyzette-meg *Martin* nevű tag, hogy az a' nemzeti adósság, melly az 1780-dik esztendő-ben 184 millió font *Sterlingre* ment, most már 784

millióra menyen, a' mellyért 39,972,000 (harmintzkilentz millio kilentzszáz hetvenkét) font Sterling interest kell esztendőnként fizetni. Ha igaz ez a' feladás — 's hogy is ne volna igaz, midőn a' Britanniai Senátus előtt tétettvén, senki nem mondott ellene? — egyszerre szemünkbe tüntetheti az Angliai Országlószéknek a' hadfolytatásra való indító okát. Az ő nemzeti adosságának nagyságában látszik tehát lenni annak oka, hogy szünet nélkül keresi hatalmának nagyobbitását, az az, a' hadakozást. Mindenek, a' kik az Európában folyó dolgoknak folyamatajokra figyelmeztek, szükségesképpen eszekbe vehették azt, hogy Anglia szünet nélkül azon mérték szerint nevelte kivánságait, a' melly mértékben az ő nemzeti adossága nevedett. Ha a' jövődőt az elmúltal össze mérjük, meg nem határozhatjuk, hogy az Angliai Országlószéknek a' nemzeti adosság által való elkerülhetetlen terhelődése miatt, az ő tengeri és kereskedési despotismussa hol állapodhat-meg, feltévén azt, hogy a' dolgoknak folyása úgy marad, mint eddig volt. —

„Azonközben tsakugyan nem egyedül a' nemzeti adosság az, a' melly Angliát a' hadakozásnak folytatására hajlandóvá teszi; átallyában vévén, az ő véghetetlen szükségei azok, a' mik ő benne a' hadakozásnak kivánsát szülik. Azon 39,972,000 font Sterlingeken kívül, mellyek néki esztendőnként nemzeti adossága' interesének fizetésére kívántatnak, még 40 és néhány milliókra van szüksége, mint *Martin* a' Parlamentban elő mondotta (t. i. a' szárazon lévő ármadia' számára 19,432,000 — az Agyuzók' szükségére 3,813,000 — a' tengeri ármadia' számára

hasonlóképpen 19,578,000 font Sterlingekre. Melly véghetetlen summa! Pedig azzal sem hizelkedhetik magának az Országlószék, hogy ezen költségek, 6 vagy 10 esztendők alatt még sokkal többre ne szaporodjanak, minthogy ha azt gondolóra veszi, hogy a' közelébb múlt 30 esztendő alatt az Angliai Státus' ereje mitsoda lépéseket tett, úgy fogja a' dolgot találni, hogy két harmad résznyivel lépett nagyobbra annál, a'hol az 1780-dik esztendőben állott, a' melly, mértékül vétetődven azt lehet belőlle kihozni, hogy a' jövő 10 esztendők alatt is hasonlóképpen fog a' dolog történni.

„Anglia' részéről tehát leg nagyobb bizonyossággal fel lehet azt tenni, hogy néki semmi hajlandósága nem lehet a' békességre, ha tsak a' maga eddig való mértékletlen kivánságainak háttárt nem teszen. “

Frantzia Birodalom.

A' Császári Testörző sereg (így szoll a' Monitör) megvendégelte a' Portugalliai Légiót. A' Portugallus katonaság, örömében magánkívül lenni mutatja magát, azért, hogy hazájába visszatérhet, az Anglusokat megverheti, othon lévő hazájafiait a' tévelygésből kiveheti, és így a' tsudalkozás' és háládatosság' adóját a' Császár eránt, a' kit a' tsatázó mezőre kísérvén, a' Frantziáknak győzedelmekből részesült, íefizethetik. Ezen Légió a' Portugalliai katonaság' virága. A' benne találtató tiszték többire mind nagy familiakból valók. Ezen Légiónak Portugalliába lejendő megérkezése, leg jobb feleletül fog arra az Anglusok által elhíreltetett rágalmazásra szolgál.

ni, hogy ezek a' derék katonák mind megölettetek volna mérég által.

Fontainebleau, Sept. 26-kán. Császár és Császárné ő Felsegek tegnáp estvéli 7 órakor ideérkeztek, s azonnal az egész város megvilágosított. A' Császár vadászva jött ide. Princz Borgheze és a' Bergi Nagy Hertzeg (a' Hollandiai volt Király' fia) is ide érkeztek. A' Neuchateli Princzet is várják a' Hollándiai volt Király-néval és egész házanépével egyetemben.

Már a' Párisi Ujságokban is fordúlt közönséges emlékezet-tétel elő, a' felől, hogy Császárné ő Felsege megáldatott állapotban légyen.

Svédzia.

A' Helsingborgi Magistratus előtt ilyen előadást iratott-bé, mint tanú, a' Koronaörökös' halálának körülállásairól a' Quidingei Prépost és Lelkipásztor, Magister *Krook*: — “

„Minekutánna ő Királyi Hertzegsége Május 28-kán a' lórol leesett, nékem azonnal tudtomra adatott, hogy hozzám fog ő K. Hertzegsége hoztattani. Én azonnal ágyat és egyéb alkalmatosságot készíttettem, midőn azalatt Oberster Cederström lóhátan hozzám érkeztén, a' Lundi Professorokhoz Engelhardhoz és Liljewalchoz irni kívánt, hogy ide jöven, a' K. Hertzeg' orvosának Rossinak légyenek segítségül. Az egyik levelet én magam irtam. A' leveleknek elindittatások után, megérkeztek házamhoz a' testel. Noha semmi jelensége nem látszott rajta az elevenségnek, tsakugyan próbálta azt az Orvos, mejjének és lábaltalpjaainak asztalkeszkenőkkel való dörgötetések által az életre vissza hozni. Nem lévén

iparkodásának semmi fogantatja, tükör tartatot a' hólnak szája és orra eleibe, hogy látni lehet sen, hogy telyességgel nintsen-e' benne a' lélegzésnek semmi jele. Semmi e'félének nyoma észre nem vétetődvén, ruhájából kivetkeztették ő K. Hertzegséget, 's a' megmelegített ágiba lefektették, a' hol a' következett napig nyugodott, melyből akkor ismét felvévén ugyan azon szobában egy nagy asztalra helyhezgették. —

„Az alatt, míg az ágyban feküdt a' holt test, a' karján megvágatott érből a' vér folyni kezdvén, az ágyan által a' ház' följire sok vére lefolyt. Hasonló történt a' testnek az asztalra lett tétetődése után. Leg alább lefolyt egy kanna vér az asztalról a' földre, melly felől a' vigyázaton álló tiszt *Fischerström* hirt adott a' Doktor-nak, Rossinak. Én magam is, a' ki nem képezhettem, hogy egy holt testből ennyi vér folyhasson, több versben szollottam néki a' dolog felől: de mindenkor tsak' azt a' feleletet vettem tőle, hogy az igen közönséges és tsekély dolog volna; kétségekívül ezért nem is tsinált semmit a' vérnek megállittatására. Azonban nekém úgy is tettett, mintha a' holt testnek karján megvágatott ér, tsak igen pótyögösen lett volna bekötetve. Hetfün estvéli 10 órakor (azon nap, mellyen a' Hertzeg a' lórol leesett) a' szolgálóm *Berta Hamar*, azon szobában, a' hol a' Herczeg feküdt, az Oberstlieutenánt Holst' számára ágyat vetvén, azt mondotta, hogy a' Herczeg megmozdult volna; melynek hallására mi azonnal oda futottunk, de úgy találtuk, hogy ez a' mozgás tsak valami hergés lett volna a' halottnak mejjében és nyakában, a' melly azon felfuvódás

által okoztatott volna, melly miatt a' száján apró hójagok ütötték-ki magokat. Kedden reggel megérkeztek Lundból Udvari orvos Engelhard és Professor Liljewalch, a' kik azonnal a' testnek felnyitása felől tanátskoztak Doktor Rossival.

Svédziai Tibell nevű Generálmajor egy nevezetes beszédet mondott el az özszeügyülekezve lévő Rendek előtt Princz Pontecorvónak Koronaörökös Hertzeggé lett választatásakor. Ez a' beszéd kiadatott a' Stokholmi újságban. Igen rövid summája ennyiben áll: — Az az idő nintsen többé, a' melyben minden nagy és kicsiny Státusok egyenlő politikai fontot tartottak egymás eránt. Tsak három nagy Hatalmasságok tartanak most, Szövetségeseiktől körülvéttetve lévén, ilyen egyenlő fontot egymás eránt. Anglia maga alá vetette, hajós seregeinek hatalmok által a' tengereket. Az Orosz Birodalom a' legészakibb Lapplandiától, *Tornea* városától fogva, a' Duna' torkáig terjesztette-ki birtokait. A' Frantzia Birodalom egész Napnyugoti Európát körülölelte. Svédzia nem tarthat többé semmi számot, geographiai fekvésére 's népének kevés számára nézve, ahoz a' függetlenséghez, mellyel más időkben a' másod rangú Hatalmasságok is birtak. E' kedvetlen igazság: hanem, ha a' revoluzió (a' régi Királyi Ház' megszünése) nem történt volna benne, egészszen el kellett volna néki enyészni a' több Hatalmasságok sorából. Svédziának, hogy fennállhasson, azon Hatalmasság Systemáját kell tökéletes kinyilatkoztatással magáévá tenni (felvenni), a' melytől leg többet reménlhet és semmit nem félhet. Ez a' Hatalom Frantzia Ország. Az előre botsátott igazságnak szükséges követ-

kezése tehát az, hogy Frantzia Princz választódjék Svétziai Koronaörökös Hertzegnek. — Utoljára a' Princz Pontecorvó nagy talentomairol beszélt az Orátor, azt mondván felölle, hogy ő Svétziát, valamint a' békességben kormányozni, úgy a háborúban védelmezni is fogja tudni.

Minden levelezésekből, orvosi jelentés-tételekből, mellyek a' Stokholmi Orvosi Collegiumhoz béküldettek, a' mellyek a' meghalálozott Koronaörökösnek egessegés és beteges állapotjából környülállásait, hirtelen történt halálát, s a' holt testnek felnyittatását illetik, és a' mellyek már közönségessé tétettettek, itélhetnek már most az ahozértök. Igen nevezetesek mind ezek között a' Linkiöpingi Professornak *Lobinne*k, két tudósításai, a' mellyek szerént, valamint Svétziába lett érkezése után történt hirtelen való megbetegülése a' Printznek, úgy szintén az ő halálának környülállásai, és az ő testének felnyittatása után észrevéttett jelek is, igen fundamentomosan, valamelly lassan dolgozó erejű méreggel való megéttetésnek tulajdonittatnak.

* * *

Jobbítás. — A' közelébb költ Kurirban az utolsó lapon két fontos hibák estek, mellyek így jobbittassanak-meg: *elsősor*, felülről számlálván a' 22-dik sorban *magyarázott* helyett *magyarozott*; *másodsor*, leg alól, D. D. S. helyett P. D. olvastassék.